

N:o 105.

Toisenakolmatta Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Matt. 18: 23–35.

Sentähden on taivaan valtakunta kuninkaaseen verrattu, joka tahtoi lukua laskea palveliainsa kanssa. Ja kuin hän rupe si laskemaan, tuli yksi hänen eteensä, joka oli hänelle velkaa kymmenen tuhatta leiviskää. Mutta ettei hänellä ollut varaa maksaa, käski hänen Herransa hänen myytää ja hänen emäntänsä ja lapsensa, ja kaikki mitä hänellä oli, ja maksettaa. Niin se palvelia lankesi maahan, ja rukoili häntä, sanoen: Herra, ole kärsivällinen minun kanssani, ja minä maksan kaikki sinulle. Niin armahti Herra sitä palveliaa, päästi hänen, ja antoi hänelle velan anteeksi. Niin se palvelia meni ulos, ja löysi yhden kanssa-palvelioistansa, joka hänelle oli velkaa sata penninkiä, ja hän tarttui häneen, ja kiristi häntä kurkusta, sanoen: maksa minulle velkasi. Niin hänen kanssa-palveliansa lankesi maahan hänen jalkainsa juureen, ja rukoili häntä, sanoen: ole kärsivällinen minun kanssani, ja minä maksan kaikki sinulle. Mutta ei hän tahtonut, vaan meni ja heitti hänet torniin, siihen asti kuin hän velan maksaisi. Mutta koska muut hänen kanssa palveliansa näkivät, mitä tehtiin, murehtivat he sangen kovin, tulivat ja ilmoittivat Herrallensa kaiken, mitä tehty oli. Silloin kutsui Herra hänen eteensä, ja sanoi hänelle: sinä paha palvelia, minä annoin sinulle anteeksi kaiken sen velan, ettäs minua rukoilit. Etkös myös sinun pitänyt armahtaman sinun kanssa-palveliatas, niinkuin minäkin armahdin sinua? Ja hänen Herransa vihastui, ja antoi hänen pyöveleille, siihen asti kuin hän maksaisi kaikki, mitä hän oli hänelle velkaa. Niin myös minun taivaallinen Isäni tekee teille, jollette kukin veljellensä teidän sydämässänne anna anteeksi heidän rikoksiansa.

Tämän evankeliumin eli vertauksen puhui Kristus annettuaan vastauksen Pietarille, jolle vähää ennen oli uskonut päästö- ja sideavaimet. Kun Pietari oli kysynyt häneltä: **Kuinka monta kertaa minun pitää veljelleni anteeksi antaman, onko seitsemässä kerassa kyllä**, ja kun Herra oli vastannut hänelle: **Ei ainoastaan seitsemän kertaa, mutta seitsemänkymmentä kertaa seitsemän**, niin hän sen jälkeen puhui tämän vertauksen, jolla osoittaa, että jollemme anna lähimmäisellemme anteeksi, niin kohtelee taivaallinen isämme myös meitä niinkuin tämä kuningas pal-

velijaansa, joka ei kanssapalvelijallensa tahtonut aivan pientä velkaa anteeksi antaa, vaikka hän oli hänelle suuren velan anteeksi antanut.

Ennen kuin ryhdymme tarkastamaan suorastaan evankeliumia, katsokaamme, mikä keikaus se on, että palvelijalta tässä kielletään hänen oikeutensa. Olisihan hänen tuolta toiselta palvelijalta, joka oli tälle velkaa sata penninkiä, pitänyt kaiken oikeuden ja kohtuuden mukaan saada saatavansa, sillä hänellä oli epäämätön oikeus omaansa. Vaikka koko maailma olisi saanut tuomita, olisi jokaisen täytynyt päättää hänen edukseen ja sanoa: Oi-

keus ja kohtuus vaatii, että hän maksaa velkansa. Kuinkas nyt laita on, kun Herra kumoo oikeuden ja tuomitsee tämän palvelijan sen vuoksi, että hän vaatii ja ottaa ulos oikeutensa?

Vastaus: Näin on kirjoitettu sen vuoksi, että näkisimme, kuinka Jumalan edessä asia saa aivan toisen muodon kuin maailman ja kuinka maailman oikeus ja kohtuus on monta kertaa vääryys Jumalan edessä. Sillä maailman edessä pysyy tämä palvelija hurskaana miehenä, vaikka hän Jumalan edessä julistetaan konnaksi ja vikapääksi sellaiseen tekoon, joka ansaitsee ijankaikkisen kadotuksen. Päättökseksi jää siis, että jos tahdomme Jumalan edessä kestää, täytyy meidän olla ihan tyhjä ja luopua kaikesta tavarasta, kunniaista, oikeudesta, vääryydestä ja mitä ikänä meillä on. Emme sillä syyttömiksi pääse, että sanomme: Minulla on oikeus; sen vuoksi en tahdo kärsiä, että minulle vääryyttä tehdään. Vaatiihan Jumala meidän luopumaan oikeudestamme ja antamaan lähimmäiselle anteeksi. Mutta tästä ovat meidän korkeakoulumme ja oppineemme tähän asti aivan toisin saarnanneet ja opettaneet selittäen, ettemme ole velvollisia toinen toisillemme anteeksi antamaan ja oikeudestamme luopumaan, vaan että kohtuuden mukaan jokainen saakoon oikeutensa. Tässä se nyt ensimmäinen temppu on. Nyt siirrymme lähemmäksi evankeliumia.

Me olemme usein sanoneet, ettei evankeliumi eli Jumalan valtakunta ole muuta kuin sellainen asiain tila eli hallitus, jossa vallitsee pelkkä syntein anteeksi antamus. Missä tämmöistä hallitusta ei ole, jossa synnit anteeksi annetaan, siinä ei ole mitään evankeliumia eli Jumalan valtakuntaa. Siis pitää nuo kaksi valtakuntaa erotettaman tarkoin toisistaan, sillä toisessa synnit rangaistaan, ja toisessa ne anteeksi annetaan, toisessa vaaditaan oikeutta ja toisessa oikeudesta luovutaan. Jumalan valta-

kunnassa, jossa evankeliumilla hallitaan, ei ole minkäänlaisia oikeuden vaatimuksia eikä siellä oikeutta käydä vaan on siinä pelkkää anteeksiantamista, armahtamista ja lahjoittamista, ei siellä ole vikaa eikä rangaistusta vaan sulaa veljellistä palvelusta ja hyväntekoa.

Tällä ei kuitenkaan maallista oikeutta kumota, sillä tämä vertaus ei opeta mitään maallisesta valtakunnasta vaan ainoastaan Jumalan valtakunnasta. Ken siis on maallisen hallituksen alainen, hän on vielä kaukana taivaan valtakunnasta, sillä kaikki se kuuluu helvettiin. Jos esimerkiksi joku ruhtinas hallitsee kansansa niin, ettei anna kenenkään vääryyttä harjoittaa ja että rankaisee pahantekijät, hän tekee hyvin ja saa kiitoksen. Siinä hallituksessa nimittäin kuuluu: Maksa velkasi; ellet sitä tee, heitetään sinut vankeuteen. Meillä täytyy olla tämmöinen hallitus, mutta sen avulla ei tulla taivaaseen eikä se maailmaakaan autuaaksi tee, sillä sen tarkoituksena on ainoastaan estää pahan tulemasta pahemmaksi ja hilitä ja estää pahuutta. Ellei, näet, tätä olisi, tuhoaisi jokainen toisensa eikä kukaan olisi turvassa elämänsä, tavaransa, vaimonsa tai lastensa suhteen. Ettei siis kaikki menisi mullin mallin, on Jumala asettanut miekan, että pahuutta edes jossain määrin ehkäistäisiin, että ainakin ulkonainen järjestys pysyisi häiritsemättä eikä kukaan tekisi toiselleen vääryyttä. Sen vuoksi sitä pitää ylläpidettävän. Mutta kuitenkin, kuten sanottu, ei sen valtaa ole ulotettu taivaallisiin asioihin, sillä sen tehtävänä on ainoastaan estää ihmisiä vajoomasta yhä syvemmälle helvettiin ja paha pahemmaksi tulemasta.

Ei tule siis kenenkään, joka on maallisen hallituksen alla, kerskata sen kautta tekevänsä oikein Jumalan edessä. Se on vielä kaikki vääryyttä hänen edessään; sillä siksi sen vielä tulla pitää, että luovut siitäkin, mitä maailma pitää oikeutena. Sitä vaatii evankeliumi tässä,

joka kuvailee meille anteeksiantamusta molemmin puolin. Ensiksi antaa Herra tälle palvelijalle kaiken hänen velkansa anteeksi ja toiseksi hän vaatii, että tämäkin samoin antaisi anteeksi kanssapalvelijallensa ja luopuisi saatavastaan. Tällainen on Jumalan tahto ja sellainen pohja on hänen valtakunnallaan. Kukaan ei saa niin paha olla eikä vihalleen semmoista valtaa antaa, ettei hän voisi lähimmäiselleen anteeksi antaa, vaikkapa tämä, kuten edellä on sanottu, rikkoisi sinua vastaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän, se on: niin usein kuin suinkin voi. Aina tulee sinun oikeudestasi luopua ja antaa vapaasti hänelle kaikki anteeksi.

Minkä tähden? Sentähden, että Kristuskin on näin tehnyt sinulle. Sillä hän on alkanut ja perustanut sellaisen valtakunnan, jossa ikuisesti loppumaton sula armo vallitsee ja jossa kaikki sinulle anteeksi annetaan, vaikka kuinka usein syntiä tekisit. Sillä ei hän ole käsenyt evankeliumiansa saarnaamaan rangaitusta vaan sulaa armoa, ja tällaisen järjestyksen turvissa voit sinä yhä uudestaan nousta ylös, vaikka kuinka syväälle ja usein lankeisit. Sillä jos kohta sinä lankeisitkin, niin pysyy kuitenkin Evankeliumi, tämä armoistuin, alati pystyssä; sentähden on sinulla aina armo saatavana kohta kun vaan palaat jälleen ja nouset ylös. Mutta hän vaatii myöskin sinulta, että sinäkin annat lähimmäisellesi anteeksi, niinkuin hän sinulle tekee; muutoin et sinä saa olla tässä armovaltakunnassa etkä niitä etuja nauttia, että synnit annetaan sinulle anteeksi. Tällainen on lyhykäisyydessä tämän evankeliumin sisältö ja tarkoitus.

Vaan eipä ole siinä sitäkään unhotettu, kutka ne ovat, jotka evankeliumin ottavat vastaan ja joille se maistuu. Onhan tämä tosin jalo kuningaskunta ja armollinen hallitus, koska siinä sulaa syntein anteeksisaamista saarnataan, mutta se ei tartu jokaisen sydä-

meen. On paljon suruttomia ihmisiä, jotka evankeliumin väärinkäyttävät, elää mellastavat ja tekevät mitä tahtovat arvelen, ettei kukaan heitä voi rangaista, koska muka evankeliumi saarnaa pelkkää syntein anteeksisaamista. Niille ei ole evankeliumi saarnattu, jotka tämän suuren tavaran näin ylönkatsovat ja kevytmielisesti sitä käyttävät. Sen vuoksi he eivät kuulukkaan tähän kuningaskuntaan vaan maalliseen hallitukseen, joka estää heitä tekevästä kaikkia mitä haluavat.

Keille se sitten on saarnattu? Niille, jotka tuntevat sellaista viheliäisyyttä kuin tämä palvelijakin. Katsoppas siis, kuinka hänen käy. Herra armahtaa hänen kurjuuttansa ja lahjoittaa sitä paitsi hänelle enemmän, kuin hän uskalsi pyytää. Mutta ennen kuin tämä tapahtui, sanoo teksti, että **Herra tahtoi lukua laskea palvelijainsa kanssa. Ja kun hän rupes laskemaan, tuli tämä hänen eteensä, joka oli hänelle velkaa kymmenen tuhatta leiviskää. Mutta ettei hänellä ollut varaa maksaa, käski hänen Herransa hänen myytää emäntinensä, lapsinensa ja kaikkienensa, mitä hänellä oli** velan suoritukseksi. Tämä nyt ei ollut mikään lohdullinen saarna, vaan aivan kovaa ankaruutta ja mitä hirmuisin tuomio. Silloin hätääntyy palvelija, niin että lankee maahan, rukoilee armoa ja lupaa enemmän, kuin maksaakaan voi, sekä sanoo: **Herra, ole kärsivällinen minun kanssani, ja minä maksan kaikki sinulle.** Tässä on meille kuvauksena esitetty, keillä evankeliumista oikealla tavalla on hyötyä.

Niin nimittäin käy Jumalan ja meidän välillä, että kun Jumala tahtoo lukua laskea, niin panee hän lain saarnansa kaikumaan, josta me opimme tuntemaan, mitä olemme velkaa. Kun Jumala esimerkiksi sanoo omalle tunnolle: Älä pidä muita jumalia, vaan pidä minua ainoata Jumalana, rakasta minua kaikesta sydäimestäsi ja pane luottamuksesi mi-

nuun ainoaan, niin on tämä velkakirja ja luettelo, jossa on kirjoitettuna, mitä olemme velkaa. Sen ottaa hän käteensä, lukee sen meille eteen ja sanoo: Katsos, näin pitäisi sinun tehdä, sinun pitäisi peljätä ja kunnioittaa minua ainoata, minuun ainoaan uskaltaa ja minulta parasta odottaa; mutta sinäpä teetkin päinvastoin ja olet viholliseni, et usko minuun ja panet luottamuksesi muuhun. Sanalla sanoen, sinä näet siinä, ettet edes kirjaintakaan pidä.

Kun nyt omatunto tämmöistä kuulee ja kun laki oikein ihmiseen sattuu, niin hän näkee, mikä hänen velvollisuutensa on ja mitä hän ei ole tehnyt, hän havaitsee, ettei ole kirjaintakaan pitänyt ja hänen täytyy tunnustaa, ettei ole silmänräpäystäkään Jumalaan uskonut tai häntä rakastanut. Mitä Herra nyt tekee? Kun omatunto näin on vangittu ja tuntee täytyvänsä kadotukseen joutua ja kun se näin hätäntyy ja peljästy, niin sanoo Herra: Myykää hän ja kaikki, mitä hänellä on, ja pankaat hän maksamaan. Sellaiseksi tulee tuomio, joka heti seuraa, kun laki synnin paljastaa ja sanoo: Näin sinun pitää ja olisi pitänyt tehdä, vaan sinä et sitä ole tehnyt. Sillä syntiin kuuluu se rangaistus, että se pitää sovitettaman, sillä ei Jumala ole sitä varten lakiaan antanut, että hän tottelemattomat jättäisi rankaisematta. Se ei ole suloinen eikä ystävällinen, vaan tuo mukanaan katkeran, hirmuisen rangaistuksen, antaa meidät perkeleelle, viskaa helvettiin ja jättää rangaistuksen alaiseksi, kunnes olemme maksaneet viimeisen rovon.

Tämän on Room. 4: 15 P. Paavali oikein selittänyt: **Laki kehoittaa vihan**, se on: kun se meille ilmoittaa, että olemme väärin menettelleet, niin ei se tuo meille muuta kuin vihaa ja armottomuutta. Kun, näet, omatunto havaitsee pahoin tehneensä, niin se tuntee olevansa ijankaikkiseen kuolemaan vikapää. Siitä taasen seuraa heti rangaistus, niin että sen

täytyy epäillä. Sitä tuo tarkoittaa, että **Herra käski tämän palvelijan myytää kaikkineensa, mitä hänellä oli**, koska ei jaksanut maksaa.

Mitä nyt palvelija tekee? Se hupsu yrittää ja luulee kykenevänsä maksamaan, lankee maahan ja rukoilee, että Herra olisi kärsivällinen hänen kanssaan. Siinä on kuvattu kaikkein omientuntojen vaiva. Kun synti alkaa purra, niin että he tuntevat, kuinka huonolla kohdalla he ovat Jumalan edessä, niin heillä ei ole mitään rauhaa, he juoksevat sinne tänne, etsivät apua sieltä ja täältä synneistä pelastuakseen ja julkeevatpa vielä paljonkin tehdä Jumalan sovittamiseksi. Sitä juuri tähän asti on opetettukin ja siitä myöskin nuo monet pyhiinvaellukset, veljeskunnat, luostarit, messut ja muuta hullutukset ovat alkunsa saaneet. Me olemme paastonneet ja ruoskineet itseämme, olemme munkeiksi ja nunniksi ruvenneet, kaikki siitä syystä, että olemme luulleet voivamme alkaa sellaista elämätä ja niin paljon töitä tehdä, että Jumalan pitäisi niihin katsoa ja ne makeaksi hyväksyä. Me olemme näin luulleet voivamme rauhoittaa ja vaientaa omantuntomme Jumalan edessä ja menettelemme sen vuoksi tämän hupsun tavalla.

No, tuollainen sydän, johon laki näin on sattunut ja joka tuntee hätänsä ja viheliäisyytensä, on oikein nöyryytetty ja sen vuoksi se lankee maahan Herran eteen armoa rukoillen. Mutta siinä on vielä se vika, että se tahtoo auttaa itseään; siitä ei luonto voi irti päästä. Kun omatunto tuntee tämmöistä surkeutta, niin se hädissään menee enemmän lupaamaan, kuin kaikki taivaan enkelitkään voivat täyttää. Silloin voidaan se helposti saada tekemään kaikkea, mitä siltä vaaditaan, sillä se on vielä siinä tilassa, että toivoo töillään voivansa syntien edestä täyden tehdä.

Katsoppas vaan tuota menoa, jota tähän asti on maailmassa harjoitettu, niin saat kaikki

nähdä. Näin on saarnattu: Lahjoita kirkolle, juokse luostariin, määrää niin ja niin monta messua, niin annetaan sinulle synnit anteeksi. Kun vielä omiatuntoja ripissä ahdistettiin, olemme me tehneet kaikki, mitä meille määrättiin, ja antaneet enemmän kuin käskettiin-kään. Mitäpä muutakaan ihmisraukat olisivat tehneet? He olivat iloisia, kun näin avun saivat, ja rupesivat siis juoksentelemaan ja itseänsä kiduttamaan synneistä päästäkseen. Mutta se ei kuitenkaan mitään auttanut, sillä omatunto jäi epäilykseen kuten ennen, sillä se ei tiennyt, kuinka laita oli Jumalan kanssa. Tai sitten tuli se suruttomaksi, niin että tuli vielä paremmaksi ja lankesi siihen ylimielisyyteen, että Jumala muka katsoo töitä. Tuommoiseen se järki takertui voimatta siitä päästä erilleen.

Sentähden tulee nyt Herra ja armahtaa tuollaista kurjuutta, kun palvelija makaa siinä sidottuna ja vangittuna synteihinsä, on lisäksi vielä sellainen hupsu, että tahtoo auttaa itseään, ei pyydä mitään laupeutta, ei tiedä mistään armosta puhua; tuntee vaan pelkkää synnin raskasta ahdistusta eikä tiedä yhtäkään auttajaa. Silloin armahtaa Herra häntä ja vapauttaa hänet. Tässä nyt on kuvattuna evankeliumi, mitä se luonnostaan on, ja kuinka Jumala meidän kanssamme menettelee. Kun synti sinua painaa ja ahdistaa, niin ettet voi auttaa itseäsi, niin tulee evankeliumi ja sanoo: Ei niin, ei niin, rakas ystäväni, ei siitä apua ole, vaikka kuoliaaksikin itsesi kiusaisit ja räökkäisit, ei sinun työsi sitä tee vaan Jumalan laupeus sen tekee, että hän ottaa armah-taaksensa sinun surkeuttasi. Hän näkei sinun ahdistuksesi ja kuinka sinä loassa virut, josta et voi auttaa itseäsi; hän näkee, ettet voi mitään maksaa, ja sen vuoksi lahjoittaa hän kaikki.

Tässä on siis sula laupeus kysymyksessä, sillä hän antaa sinulle velkasi anteeksi ei töit-

tesi tai ansiosi tähden, vaan koska hän säälii sinun itkuasi, valitustasi ja maahan lankeemistasi. Tämä merkitsee, että Jumala armahtaa nöyryytettyä, kuten profeeta Daavid Ps. 51: 19 sanoo: **Ne uhrit, jotka Jumalalle kelpaavat, ovat murheellinen henki; ahdistettua ja särjettyä sydäntä et sinä Jumala hylkää.** Semmoinen sydän, joka on särjetty, sanoo hän, ja maahan kukistettu, niin ettei voi auttaa itseään ja tulee iloiseksi, kun Jumala sille kä-tensä ojentaa, se on paras uhri Jumalan edessä ja oikea tie taivaaseen.

Laupeudesta sitten seuraa, kun Jumala armahtaa viheliäisyyttämme, että hän luopuu oikeudesta, peruuttaa sen eikä enään sano: Myy mitä sinulla on ja maksa. Hän olisi kyllä voinut pitää puolensa ja sanoa: Sinun täytyy maksaa, minulla on oikeus siihen enkä tahdo sinun tähtesi luopua oikeudestani. Siitä ei olisi kukaan voinut häntä nuhdella. Kuitenkaan hän ei tahdo oikeuden mukaan menetellä, vaan kääntää oikeuden armoksi, armahtaa velallista ja päästää hänet vapaaksi vaimoineen ja lapsi-neen, kimpsuineen ja kampsuineen, ja päälli-seksi antaa hänelle velan anteeksi.

Tämä on sitä, jota Jumala evankeliumin kautta julistaa: Ken uskoo, hänelle ei anneta anteeksi ainoastaan velkaa vaan rangaistuskin. Siihen ei pidä mitään työtä liitettävän, sillä ken saarnaa, että töillä voidaan velka ja rangaistus sovittaa, hän on jo kieltänyt evankeliumin. Eihän se sovi yhteen, että Jumala armah-taa sinua ja sinä itsekin tahdot jotakin ansaita. **Jos se armosta on, niin ei se ole enää töistä. Mutta jos se on töistä, niin ei se sillen armo ole,** sanoo Room. 11: 6. Jos sinä, näetkös, maksat velkasi, niin hän ei tee mitään laupeutta sinulle, ja jos taas hän laupeuden sinulle tekee, niin sinä et maksa. Meidän tulee siis tyytyä ainoastaan saamaan hänen laupeuttansa, sitä häneltä vastaanottamaan ja uskomaan. Se on tämän evankeliumin tarkoitus.

Katsos nyt. Kun tämä palvelija on näin nöyryytetty synteinsä tunnossa, silloin on hänestä ylönäärin lohdullista, että Herra sanoo antavansa hänelle anteeksi sekä velan että rangaistuksen. Tällä osoitetaan, ettei evankeliumi kuulu suruttomille sydämille eikä niille, jotka röyhkeinä vaeltavat, vaan ainoastaan sellaisille hätääntyneille omilletunnoille, joita synti painaa ja jotka mielellään siitä irti pääsivät. Heitä Jumala armahtaa ja heille hän kaikki lahjoittaa.

Näin on nyt tämänkin palvelijan täytynyt ottaa vastaan sana ja tulla siten Jumalan ystäväksi. Ellei hän olisi sanaa vastaanottanut, ei hän olisi apua eikä anteeksiantamusta saanut. Siis ei se vielä riitä, että Jumala meille tarjoo syntein anteeksi saamisen ja julistuttaa armorikasta kultaista vuotta, vaan se pitää myöskin otettaman vastaan ja uskottaman. Jos sen uskot, niin olet vapaa synnistä ja kaikki on hyvin. – Tämä nyt on ensimmäinen osa kristillistä elämätä, jota tämä ja kaikkikin evankeliumit opettavat ja jonka sisällys on usko, jolla yksin ollaan tekemisissä Jumalan kanssa. Sen ohessa osoitetaan myöskin, ettei ihminen voi evankeliumia käsittää, ellei hänellä ensin ole murheellinen, raadollinen omatunto.

Päätökseksi jää nyt, että se on pelkkää petosta, mitä meidän töistämme ja vapaasta tahdostamme saarnataan, kun opetetaan muulla tavalla synnistä pääsemään ja armoa hankkimaan, kuin mitä evankeliumi tässä osoittaa, sillä jumalallinen majesteetti se on, joka meidän surkeuttamme katsoo ja meitä armahtaa. Sanoohan teksti selvästi, että hän niille lahjoittaa ja anteeksi antaa, joilla ei mitään ole, ja päättää niinmuodoin, ettei meillä ole mitään, millä Jumalan maksaisimme. No vaikka siis sinulla olisi maallisissa asioissa kuinka vapaa tahto tahansa, niin kuulet tässä, ettei se Jumalan edessä mitään ole. Mihin vapaa tahto kykenisi? Eihän se kuitenkaan mi-

tään muuta ole kuin pelkkää vapisemista ja pelkäämistä? Jos siis tahdot synnistä päästä, niin täytyy sinun luopua ja epäillä kaikista töistäsi ja ryömiä ristille, rukoilla armoa ja ottaa sitten evankeliumi uskolla vastaan. Nyt seuraa toinen osa, johon välttämättä myöskin kanssapalvelija kuuluu. Uskon tähden voisimme me joka hetki vaikka kuolla. Olihan tällä palvelijalla nyt kylliksi, hän saa pitää henkensä ja tavaransa, vaimonsa ja lapsensa, ja hänellä on armollinen Herra. Kylläpä hän olisi ollut suuri hupsu, jos hän nyt olisi lähtenyt pois ja yrittänyt tehdä kaiken voitavansa hankkiakseen Herransa armon. Olisipa Herra silloin kyllä voinut sanoa hänen pilkkaavan häntä. Hänen ei siis sitä varten tarvinnut tehdä mitään töitä, vaan ainoastaan ottaa vastaan tarjottu armo, olla iloinen ja kiittää Jumalata sekä tehdä toisille samoin, kuin Herra oli hänelle tehnyt.

Sama on meidänkin laitamme. Jos uskomme, on meillä armollinen Jumala, me emme tarvitse enään mitään, ja olisipa hyvä, jos siinä paikassa saisimme kuolla. Mutta jos meillä vielä on elettävää maan päällä, niin ei elämämme saa sitä tarkoittaa, että töillä Jumalan suosion hankkisimme. Ken näin tekee, hän herjaa ja pilkkaa Jumalata; mutta valitettavasti onkin tähän asti opetettu, että meidän pitäisi kiehtoa Jumalata hyvillä töillä, rukouksilla, paastoilla ynnä muilla, kunnes muka armon saisimme. Armon olemme jo saaneet, mutta emme töistä vaan laupeudesta. Jos siis sinun täytyy elää, pitää sinun tekemän ja toimittaman sellaista, joka ainoastaan tarkoittaa lähimmäisesi parasta, sanoo Kristus.

Menehän palvelija ulos. Mistä hän ulos menee? Missä hän on ollut sisällä? Uskossa hän on ollut ja menee nyt ulos täynnä rakkautta, sillä usko johdattaa ihmisiä ihmisten tyköä Jumalan tykö ja rakkaus viepi heitä ulos ihmisten tykö. Äsken oli hän sisällä, kahden

kesken Jumalan kanssa, sillä uskoa ei voi kukaan nähdä eikä havaita, mitä nuo molemmat keskenään toimittavat. Sen vuoksi sanotaankin sitä ihmisten näkyvistä poistumiseksi, kun ei tunneta eikä havaita muuta kuin Jumalaa; se saadaan aikaan ainoastaan uskon avulla eikä millään töillä voida siihen päästä. Nyt tulee hän ulos lähimmäisten pariin. Jos hän olisi pysynyt sisällä, olisi hän hyvästi voinut kuolla, mutta hänen täytyy palata elämään ihmisten keskuudessa ja heidän kanssaan seurustelemaan. Tässä pitäisi nyt rakkauden alkaman, mutta kun hän tapaa kanssapalvelijansa, kiristää hän tätä kurkusta, heittää vankeuteen ja tahtoo maksua mistään laupeudesta tietämättä.

Tämä on juuri sitä, mitä sanoneet olemme, että meidän kristittyjen tulee tositoimissa osoittaa ihmisille, että meillä on oikea usko. Ei Jumala tarvitse sinun töitäsi, sillä hänellä on uskossasi kylläksi, mutta hän vaatii töitäsen vuoksi, että sinä siten osottaisit uskosi itsellesi ja koko maailmalle. Hän näkee tosin uskosi, mutta sinä ja ihmiset ette sitä näe; sen vuoksi tulee sinun töittäsi tarkoittaa lähimmäisesi hyötyä.

Näin on tämä palvelija esimerkkinä ja kuvana kaikille niille, joiden tulee uskolla palvelella lähimmäistään. Mutta mitä hän tekee? Aivan kuin me, jotka luuletlemme uskovamme ja osaksi uskommekin ja iloitemme kuullessamme evankeliumia ja osaamme paljon siitä puhua, mutta jotka emme kukaan tahdo sen jälkeen elää. Niin pitkälle kuitenkin olemme päässeet, että perkeleen oppi ja ilveet on osaksi kukistettu, että me nyt näemme ja tiedämme, mikä on oikein ja väärin, ja että ainoastaan uskolla ollaan tekemisissä Jumalan kanssa, vaan hyvillä töillä lähimmäisen kanssa. Mutta niin pitkälle emme pääse, että rakkaus täydellisenä toteutuisi ja toinen toisensa tekisi, mitä Jumala on hänelle tehnyt,

niinkuin itsekin valitamme, että muutamat meistä ovat käyneet entistä pahemmiksi.

Niinkuin nyt tämä palvelija ei tahdo antaa lähimmäiselleen anteeksi, vaan tahtoo oikeudesta kiinni pitää, samoin mekin teemme ja sanomme: Minä en ole velvollinen toiselle antamaan, mikä minun on, ja luopumaan oikeustani; jos hän on minut vihoittanut, niin on hän velkapää sovittamaan minut ja pyytämään anteeksi. Näinhän maailma opettaa ja tekee, ja siinä onkin sinulla oikeus. Ei sinua myöskään pakota kukaan ruhtinas tai kuningas antamaan toiselle omastasi, vaan myönnetään sinulle täysi valta tehdä tavarallasi mitä tahdot. Maallinen esivalta vaatii ainoastaan sen, ettet saa tehdä toisen tavarella, mitä haluat, mutta ei se velvoita sinua toiselle tavaraasi antamaan. Tämä on maallinen oikeus, kun järki päättää: jokaisen tulee saada omansa. Siis ei se tee väärin, joka käyttää tavaraansa, miten tahtoo, jos hän ei vaan toisen omaa ota.

Mutta mitä sanoo evankeliumi? Jos Jumalakin olisi näin tehnyt, pitänyt kiinni oikeudesta ja sanonut: Minä teen oikein, kun ranskaisen pahoja ja otan omani pois, kuka voi minua siitä estää? - niin minne olisimme kaikki joutuneet? Kaikki olisimme perkeleen saalista. Koska siis luopui oikeudesta sinuun nähden, tahtoo hän sinunkin samoin tekemään. Epuuta siis sinäkin oikeutesi ja ajattele: Koska Jumala on antanut minulle anteeksi kymmenen tuhatta leiviskää, miksi en minä tahtoisi lähimmäiselleni lahjoittaa sataa peninkä.

Näin ollen ei siis tavarasi ole enää sinun vaan lähimmäisesi. Jumala olisi kyllä voinut pitää omansa, sillä hän ei ollut mitään velkaa sinulle, mutta kuitenkin antaa hän itsensä sinulle kokonaan, on armollinen Herrasi, suosii sinua, palvelee sinua kaikella tavarellaan ja kaikki hänen omansa on sinun. Miksi et sinäkin samoin tekisi? Jos siis tahdot olla hänen

valtakunnassaan, täytyy sinun tehdä niinkuin hän, mutta jos tahdot maallisessa valtakunnassa pysyä, niin et voi tulla hänen valtakuntaansa.

Tähän kuuluu se lause (Matt. 25: 42), jonka Kristus viimeisenä päivänä on sanova uskottomille: **Minä isosin, ja ette minua ruokkineet; minä janosin, ja ette minua juottaneet**, ja niin edelleen. Sinä kaiketi sanot minulle: Sinäpä opetat, ettei Jumala katso töitä eikä niiden tähden tee ketään autuaaksi? Vastaus: Hän vaatii työt vapaasti ja ilmaiseksi tehtävän; me emme saa niillä mitään ansiota tavoitella, vaan meidän pitää tekemän niitä lähimmäisellemme todistukseksi siitä, että meillä on oikea usko. Mitäpä sinulla onkaan, jota antaisit hänelle ja jolla voisit sen ansaita, että hän armahtaisi sinua ja antaisi anteeksi kaikki, mitä olet tehnyt häntä vastaan? Taikka mitä se häntä hyödyttää? Hän tahtoo ainoastaan, että häntä käsittäisit ja ylistäisit sekä tekisit, niinkuin hän on tehnyt, että Jumala sinussakin kiitettäisiin. Silloin olet sinä hänen valtakunnassaan ja omistat kaikki, mitä tarvitset. Tämä on toinen osa kristillistä elämätä, ja se on rakkaus, jolla me siirrymme Jumalasta lähimmäistämme palvelemaan.

Ne jotka nyt eivät osoita uskoansa rakkauden töissä, he ovat sellaisia palvelijoita, jotka tahtovat itselleen anteeksi annettavan, vaikka he puolestaan eivät anna anteeksi lähimmäiselleen eivätkä luovu oikeudestaan. Heidän käy niinkuin tämänkin palvelijan. Kun nimittäin toiset palvelijat, se on: evankeliumin saarnaajat, näkevät, että Jumala on heille kaikki anteeksi lahjoittanut ja etteivät he tahdo kellekään anteeksi antaa, niin tulevat he murheellisiksi sellaista nähdessään ja heihin koskee kipeästi, kun evankeliumia niin pilkallisesti kohdellaan, ettei kukaan tahdo sitä toteuttaa. He eivät voi muuta kuin tulla Herransa eteen valittamaan asiata ja sanoa:

Niin nyt käypi, sinä annat heille anteeksi sekä velan että rangaistuksen ja lahjoitat heille kaikki, vaan me emme voi saada aikaan, että toisetkin tekisivät samoin, kuin sinä olet heille tehnyt. Tällainen on heidän valituksensa. Sen vuoksi vaatii Jumala heidät eteensä viimeisellä tuomiolla ja muistuttaa heitä tästä sanoen: Kun sinä isosit, janosit ja olit kurjuudessa, niin minä autoin sinua; kun sinä viruit synnissä, armahdin minä sinua ja annoin sinulle velkasi anteeksi. Oletko sinäkin tehnyt samoin lähimmäisesellesi? Sen jälkeen julistaa hän heille tällaisen tuomion: Sinä konna, minä armahdin sinua ja luovuin oikeudestani, mutta sinä et ole tahtonut toisia armahtaa etkä heidän velkaansa anteeksi antaa; sen vuoksi täytyy sinunkin nyt maksaa minun velkani. Silloin ei ole mitään armoa eikä laupeutta, vaan pelkkä viha ja ijankaikkinen kadotus, jossa ei mikään katumus enään auta. Sen vuoksi täytyy hänen mykistyä ja hän heitetään vaivaan, kunnes maksaa viimeisen rovon.

Tämä on samaa, mitä P. Pietarikin (2 Piet. 2: 20, 21) on niistä sanonut, jotka evankeliumin ovat kuulleet: **Se olis heille parempi ollut, ettei he vanhurskauden tietä tunteneetkaan olisi, kuin että he tunsit sen ja poikkesit pois pyhästä käskystä, joka heille annettu oli.** Minkä tähden parempi? Sen tähden, että jos he poikkeavat pois, tulevat he kahta pahemmaksi kuin ennen olivatkaan, kun eivät vielä olleet evankeliumia kuulleet. Samaa tarkoittaen Kristuskin (Matt. 12: 45) puhuu riettaasta hengestä: joka ottaa mukaansa seitsemän muuta henkeä, itseänsä pahempia, ja tulee niiden kanssa asumaan siinä ihmisessä, josta ennen oli lähtenyt, ja näin tulevat ihmisessä viimeiset pahemmiksi kuin ensimmäiset.

Näin käy meidänkin nykyään ja on vielä useampainkin käyvä. Roomankin on näin käynyt. Alussa marttyyrien aikana oli siellä hyvin asiat, mutta sitten on lankeemus tapahtunut ja

kauhistus tullut sijaan, sillä anttikristus siellä nyt hallitsee pitäen sellaista menoa, ettei parempaa voi olla. Evankeliumissa julistettu Jumalan armo on niin suuri, etteivät ihmiset sitä käsitä, sen tähden täytyy rangaistuksenkin hirmuisena seurata. Siis saamme mekin nähdä, että meitä kohtaa kova rangaistus, kun emme ole kuuliaisit evankeliumille, joka meillä on ja jonka tunnemme. Joka kerta nimittäin, kun Jumala on antanut jonkun hirmuisen rangaistuksen tulla, on hän edeltäpäin lähettänyt suuren valkeuden. Kun hän esimerkiksi tahtoi juutalaiset viedä heidän maaltaan Baabelin vankeuteen, herätti hän ensin hurskaan kuninkaan Jossian, joka pani lain uudestaan voimaan, että kansa olisi hurskaaksi tullut. Mutta kun he jälleen lankesivat, rankaisi Jumala heitä heidän ansionsa jälkeen.

Samoin, kun hän tahtoi egyptiläiset hävittää, lähetti hän Mooseksen ja Aaronin sytyttämään valkeutta ja saarnaamaan, 2 Moos. 4: 14, 15. Niinikään kun hän tahtoi hävittää maailman vedenpaisumuksessa, lähetti hän patriarkka Nooan, 1 Moos. 6 ja 7; mutta siten ihmiset eivät uskoneet vaan ainoastaan pahenivat, seurasi hirmuinen rangaistus perässä. Samalla tavalla rangaistiin myöskin noita viittä kaupunkia, Sodomata ja Gomorraa ynnä toisia, koska eivät tahtoneet kuulla hurskasta Lootia, 1 Moos. 19. Sen vuoksi on hirmuinen rangaistus meitäkin kohtaava, jotka kuulemme evankeliumia emmekä ota sitä vastaan, ja sen vuoksi heitettiin tämäkin palvelija evankeliumissamme ulos ja pantiin velkaansa maksamaan. Se merkitsee, että hänen täytyy vaivaa kärsiä. Mutta ken vaivan kärsii velastansa, hän ei ikänä enää tule autuaaksi, sillä synnin palkka on kuolema, ja ken näin kuolee, hän kuolee ijankaikkisesti saamatta

enää mitään apua tai pelastusta. Ottakaamme siis varteen tämä varoitus, mutta paatuneet ja korvansa tukkijat menkööt matkoihinsa; he eivät kuitenkaan voi rangaistusta välttää.

Tämä on sangen lohdullinen ja suloinen evankeliumi kaikille murheellisille omilletunnoille, sillä se sisältää sulaa syntein anteeksi-saamista. Mutta toisaalta on se uppiniskaisille ja paatuneille hirmuinen tuomio, ja erittäinkin koska tämä palvelija ei ole mikään pakana, vaan oli kuullut evankeliumia ja koska hänellä oli usko. Koska nimittäin Herra armahti häntä ja antoi hänelle anteeksi, mitä hän oli tehnyt, niin täytyi hänen epäilemättä olla kristitty. Tällä rangaistuksella ei siis tarkoiteta pakanoita eikä tuota suurta joukkoa, jotka eivät mitään Jumalan sanaa kuule, vaan niitä, joilla on evankeliumi korvissa ja kielellä, mutta jotka eivät tahdo sen jälkeen elää.

Tämmöinen on nyt evankeliumimme kokonaisuudessaan. Mitä tulee sellaisten viisastelijain ongelmiin, luetaanko jo anteeksi annettuja syntejä uudelleen, ne jätän sikseen. Eiväthän he tiedä, mikä syntein anteeksi antamus onkaan, koska luulevat sen sydämessä liikkumatonna riippuvan, vaikka koko Kristuksen valtakunnan perustus on siinä, että se ijankaikkisesti lakkaamatta kestää. Samoin kuin nimittäin aurinko yhtä kaikki paistaa ja valaisee vaikka suljenkin silmäni, samoin pysyy lakkaamatta tämäkin armoistuin eli syntein anteeksisaaminen, vaikka minä lankeen. Ja samoin kuin näen auringon uudelleen silmäni avatessani, samoin on minulla yhä uudelleen syntein anteeksi saaminen, kun nousen ja palaan takaisin Kristuksen tykö. Ei siis tule anteeksi antamusta niin ahtalle rajoittaa, kuin nuo houkkapäät uneksivat. Nyt riittääköön tästä evankeliumista. Amen.